

Brussel, 17 februari 2020
(OR. en)

5982/20

COHOM 13
COPS 49
CONUN 24
COASI 12
MAMA 18
COEST 39
COAFR 51
DEVGEN 19
CFSP/PESC 113

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	17 februari 2020
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	5802/20
Betreft:	Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de VN in 2020

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de Verenigde Naties in 2020, die de Raad tijdens zijn 3747e zitting op 17 februari 2020 heeft aangenomen.

**Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de VN
in 2020**

1. Op de **75e verjaardag van de inwerkingtreding van het VN-Handvest** verklaart de EU nogmaals haar niet-aflatende steun voor **de op regels gebaseerde internationale orde en effectief multilateralisme**. De EU zal de complementariteit met de VN bevorderen, blijven investeren in een sterk en doeltreffend VN-bestel en de door de secretaris-generaal van de VN voorgestelde hervormingen steunen.
2. De EU blijft, de regels en beginselen van het VN-Handvest getrouw, zorgen voor de naleving van de mensenrechten en benadrukt dat deze universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en met elkaar verbonden zijn. De EU blijft de volledige en zinvolle deelname van actoren uit het maatschappelijk middenveld en van mensenrechtenverdedigers binnen en buiten het VN-stelsel aanmoedigen, ook wanneer deze personen VN-vergaderingen bijwonen of wensen bij te wonen. De EU roept alle betrokkenen op te zorgen voor de noodzakelijke bescherming van maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers.
3. Conform haar basiswaarden van eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit, zet de EU zich in om mensenrechten, democratie en de rechtsstaat te eerbiedigen, te beschermen en na te komen, waarden die als hoekstenen voor haar externe optreden een sleutelrol spelen bij het waarborgen van vrede en duurzame veiligheid. De EU is eensgezind in haar krachtige steun voor het mensenrechtenstelsel van de VN, dat op precies deze waarden berust, en blijft dit in 2020 actief ondersteunen, verdedigen en propageren als een van de prioriteiten van haar externe optreden. De EU blijft de mensenrechtensituatie wereldwijd volgen en **schendingen en misbruik van mensenrechten**, waar ook ter wereld, **aan de kaak stellen**. Zij roept staten en niet-overheidsactoren op om schendingen te voorkomen of deze onmiddellijk te beëindigen en bevordert rechtvaardigheid, verantwoordingsplicht en de bestrijding van straffeloosheid. Zij steunt het werk en mandaat van de **Hoge Commissaris van de VN voor mensenrechten en haar bureau** en roept alle staten op om haar onafhankelijkheid te eerbiedigen en mee te werken aan de doeltreffende uitvoering van haar mandaat. De EU dringt er - ook in VN-verband - op aan dat mensenrechten niet door staten worden geïstrumentaliseerd. Mensenrechten moeten puur op basis van feiten worden besproken, en positieve ontwikkelingen moeten ten volle worden onderkend.

4. De EU blijft gebruikmaken van **alle beschikbare instrumenten** om haar toezeggingen op het gebied van de mensenrechten na te komen, onder meer in het kader van de Mensenrechtenraad van de VN (MRR), de Algemene Vergadering van de VN, de Veiligheidsraad van de VN en andere betrokken fora, in overeenstemming met het EU-Verdrag en het VN-Handvest, en eveneens via publieke verklaringen, diplomatieke demarches, publieke diplomatie, mensenrechten- en politieke dialogen en - indien van toepassing - sancties. Zij richt zich op situaties in derde landen, bepaalt de agenda voor belangrijke thematische kwesties en streeft ernaar coalities op te bouwen over zowel thematische kwesties als landspecifieke situaties. De EU blijft werken aan de **versterking van de MRR** en onderkent de unieke rol en toegevoegde waarde van deze raad. Zij herinnert eraan dat alle VN-leden, en de leden van de MRR in het bijzonder, aan de hoogste normen moeten voldoen waar het de mensenrechten betreft en volledig moeten samenwerken met de MRR en zijn mechanismen. In 2020 zal de EU zich actief inzetten voor het toetsingsproces van de Verdragsorganen; zij benadrukt haar sterke vastbeslotenheid om de efficiëntie en doeltreffendheid van het systeem te versterken en de integriteit en de onafhankelijkheid van de Verdragsorganen te bewaren en zal blijven streven naar een betere bescherming voor rechtenhouders. **Speciale procedures** zijn een essentieel onderdeel van het VN-mensenrechtenstelsel; en **de EU zal hun werk en onafhankelijkheid blijven verdedigen en ondersteunen**. De EU zal alle staten blijven oproepen om toe te treden tot de **belangrijkste mensenrechtenverdragen** en hun bepalingen op nationaal niveau volledig ten uitvoer te leggen. De EU zal zich blijven inzetten voor de bestrijding van straffeloosheid met haar onvoorwaardelijke steun voor het Internationaal Strafhof (ICC) en roept op tot universele ratificatie van het Statuut van Rome en tot volledige samenwerking met het ICC.
5. De EU blijft alle staten oproepen om de VN en andere mensenrechtenmechanismen volledige, onvoorwaardelijke en ongehinderde toegang te geven tot hun grondgebied, met inbegrip van betwiste regio's en conflictgebieden. Zij verwacht van alle staten dat zij personen, met name degenen uit het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers die met de VN samenwerken, respecteren en beschermen, en zal elke vorm van intimidatie, pesterijen en represailles tegen deze mensen veroordelen; zij betuigt in dit verband nogmaals haar steun aan het werk van de adjunct-secretaris-generaal van de VN voor de mensenrechten.

6. De EU boekt aanzienlijke vooruitgang met het verwezenlijken van de **duurzame-ontwikkelingsdoelen** en de bijbehorende doelstellingen van Agenda 2030. Zij zal het voortouw blijven nemen om met een op mensenrechten gebaseerde aanpak tot de volledige, doeltreffende en niet-discriminerende uitvoering van deze doelen te komen in alle landen, waarbij ze met alle belanghebbenden, met name de organisaties van het maatschappelijk middenveld, zal samenwerken om de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen te versnellen. Zij zal de **burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturele** rechten bevorderen en beschermen overeenkomstig de verklaring en het actieprogramma van Wenen. De EU zal zich krachtig blijven inzetten tegen elke poging om de mensenrechten in het internationaal recht en de internationale mensenrechtennormen opnieuw te definiëren en de internationale op regels gebaseerde orde te ondermijnen, onder meer in de besprekingen over het recht op ontwikkeling.
7. De 25e verjaardag van de verklaring en het actieprogramma van Peking, de 20e verjaardag van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid, en de 5e verjaardag van de duurzameontwikkelingsdoelen 2030 bieden een unieke gelegenheid om de internationale toezeggingen over gendergelijkheid nieuw leven in te blazen en de dynamiek van de 25e verjaardag in 2019 van het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) als een onlosmakelijk met elkaar verbonden agenda voort te zetten. De EU zal van elke gelegenheid gebruikmaken om te bevestigen dat deze toezeggingen absoluut gelden. De EU zal de internationale inspanningen ter bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen, het volledige genot van alle mensenrechten door alle vrouwen en meisjes en hun empowerment krachtig bevorderen en opvoeren, onder meer door middel van de volledige uitvoering van het genderactieplan II, de aanneming van een nieuw genderactieplan, genderanalyse en mainstreaming. De EU zal de integratie van het genderperspectief blijven bevorderen in alle activiteiten van de Mensenrechtenraad, de Derde Commissie van de Algemene Vergadering van de VN en andere mensenrechtenfora. De EU zal ook bijzondere aandacht blijven besteden aan de uitvoering van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad en andere gerelateerde resoluties van de VN-Veiligheidsraad, met het oog op de volledige en gelijke deelname van vrouwen en de integratie van een genderperspectief in alle vredes- en veiligheidsinitiatieven. De EU zegt toe de cruciale rol van vrouwelijke maatschappelijke organisaties en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers te zullen stimuleren bij het bevorderen, beschermen en verwezenlijken van de mensenrechten van alle vrouwen en meisjes.

8. De EU blijft zich inspannen voor het bevorderen, beschermen en nakomen van alle mensenrechten en voor de volledige en doeltreffende naleving van het actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en van de resultaten van de toetsingsconferenties ervan, en zet zich in voor de bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in dit verband. Derhalve blijft de EU haar toewijding benadrukken aan het bevorderen, beschermen en garanderen van de uitoefening van het recht van elk individu om volledige zeggenschap te hebben, en in vrijheid en verantwoordelijkheid te beslissen over zaken die zijn seksualiteit en seksuele en reproductieve gezondheid aangaan, zonder discriminatie, dwang of geweld. De EU benadrukt tevens de noodzaak van universele toegang tot hoogwaardige, betaalbare en volledige informatie over seksuele en reproductieve gezondheid, educatie – met inbegrip van uitgebreide seksuele voorlichting – en gezondheidszorg.
9. De EU zal zich blijven inzetten in de strijd tegen seksueel en gendergerelateerd geweld, dat een schending vormt van de grondrechten op leven, vrijheid, veiligheid, waardigheid en gelijkheid en een belemmering vormt voor de volledige uitoefening van de mensenrechten door vrouwen en meisjes. Het voorkomen, bestrijden en vervolgen van alle vormen van seksueel en gendergerelateerd geweld en discriminatie, met inbegrip van huiselijk geweld, waarbij de fysieke en psychologische integriteit van slachtoffers en nabestaanden en de toegang tot rechtsmiddelen worden gewaarborgd en de daders ter verantwoording worden geroepen, staat centraal in de ontwikkelings- en humanitaire actie van de EU in alle situaties, daaronder begrepen conflict- en postconflictsituaties. De EU herhaalt dat mannen en jongens moeten worden betrokken bij het beëindigen van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, en dat daarbij genderongelijkheden moeten worden uitgebannen, discriminerende sociale normen moeten worden aangepakt en genderstereotypen moeten worden bestreden.

10. De EU zal meer aandacht besteden aan het **verband tussen mensenrechten en milieu**, in het besef dat klimaatverandering en aantasting van het milieu een bedreiging vormen voor de mensenrechten. De EU zal de staten blijven oproepen hun ambitie op te voeren en dringend uitvoering te geven aan hun toezeggingen in het kader van de Overeenkomst van Parijs en andere multilaterale milieuovereenkomsten, alsmede verdedigers van de mensenrechten op milieugebied te beschermen. De EU zal zich actief blijven inzetten voor de VN-resoluties over de samenhang tussen de mensenrechten, het klimaat en het milieu, alsook in de lopende besprekingen over een recht op een gezond milieu; zij geeft opnieuw uiting aan haar onwrikbare gehechtheid aan de VN-mandaten op deze gebieden. De EU blijft zich inzetten voor een duurzame toekomst op milieugebied voor iedereen.
11. De EU zal meer aandacht besteden aan de gevolgen van **nieuwe en opkomende digitale technologieën** voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, democratie, goed bestuur en de rechtsstaat. De EU onderkent het positieve effect van de digitalisering, ook voor het maatschappelijk middenveld, maar doet een beroep op de lidstaten om de risico's van nieuwe technologieën te beperken. De EU zal het recht op een open en vrij internet, bescherming van de persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming blijven bevorderen, en bijzondere aandacht besteden aan technologieën voor grootschalig toezicht, terwijl zij haatzaaiende uitlatingen op het internet, cybercriminaliteit en terroristische online-inhoud en desinformatie actief zal bestrijden, in volledige overeenstemming met het internationaal recht inzake de mensenrechten. De EU zal zich inzetten voor een ethische en op mensenrechten gebaseerde aanpak van de ontwikkeling en toepassing van kunstmatige intelligentie.

12. **Steun aan mensenrechtenverdedigers** en maatschappelijke organisaties is een belangrijke prioriteit van het externe beleid van de EU. De EU zal zich met name blijven inzetten voor het aanscherpen van zowel preventieve als reactieve middelen ter bescherming van mensenrechtenverdedigers, met name die welke werkzaam zijn op het gebied van landrechten, milieu, rechten van inheemse volken, personen die tot een minderheid behoren, en andere mensenrechtenverdedigers in kwetsbare situaties, waaronder verdedigers van de mensenrechten van LHBTI's. De EU zal vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en de prominente rol die zij spelen bij het aanpakken van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, krachtig blijven ondersteunen. De EU zal bedreigingen, willekeurige arrestaties en aanvallen tegen mensenrechtenverdedigers, journalisten, klokkenluiders en mensenrechtenadvocaten krachtig blijven veroordelen. De EU zal haar inzet verhogen om een gunstig klimaat te creëren voor het maatschappelijk middenveld en zich blijven verzetten tegen onevenredige juridische en administratieve belemmeringen voor maatschappelijke organisaties, waaronder zeer strenge registratieregelingen en restricties op het ontvangen van financiering.
13. De EU zal zich in alle omstandigheden krachtig en ondubbelzinnig blijven verzetten tegen de **doodstraf**. De EU zal de laatste landen die nog steeds de doodstraf toepassen, verzoeken om deze af te schaffen of ten minste een moratorium in te voeren als eerste stap naar de volledige en wettelijke afschaffing van de doodstraf, en zal landen waar een moratorium van kracht is, blijven aanmoedigen om alle maatregelen te nemen voor de volledige afschaffing. Zij zal landen waar de doodstraf is afgeschaft aanmoedigen dit grondwettelijk vast te leggen en het tweede facultatieve protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten te ratificeren. De EU veroordeelt de toepassing van de doodstraf, met name indien deze in strijd met minimumnormen is, en zal massa-executies en doodstraffen op basis van gedwongen bekentenissen veroordelen. De EU zal de werkzaamheden van de VN voor de afschaffing van de doodstraf wereldwijd blijven steunen, met name de resoluties over de doodstraf in de MRR en tijdens de 75e AVVN.

14. De EU blijft ernstig bezorgd over het wijdverbreide gebruik, overal ter wereld, van **foltering** en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing. De EU zal het gebruik van foltering en andere vormen van mishandeling door statelijke en niet-statelijke actoren, ongeacht waar deze plaatsvinden en ongeacht de vorm ervan, krachtig blijven bestrijden en veroordelen. In haar wereldwijde strijd tegen foltering door een alomvattende aanpak - verbod, preventie, verantwoordingsplicht en schadeloosstelling van de slachtoffers - blijft de EU alle staten oproepen ervoor te zorgen dat beschuldigingen van foltering, gedwongen verdwijningen en buitengerechtelijke executies snel en doeltreffend worden onderzocht, op onpartijdige en transparante wijze, en daarbij te zorgen voor passende vervolging van de verantwoordelijken. In dit opzicht blijft de EU met grote bezorgdheid de vele gevallen volgen die zijn gemeld in Burundi, de Republiek Tsjetsjenië (Russische Federatie), de Autonome Republiek Krim en de stad Sebastopol, die illegaal zijn geannexeerd door de Russische Federatie, de delen van Oost-Oekraïne die momenteel niet onder regeringscontrole staan, de Democratische Republiek Congo, de Democratische Volksrepubliek Korea, Egypte, Libië, Myanmar, Nicaragua, Pakistan, de Filipijnen, Saudi-Arabië, Zuid-Sudan, Syrië en Venezuela en Jemen. De EU blijft ernstig bezorgd over de gemelde gevallen van mishandeling en foltering van gevangenen in China en roept de autoriteiten op deze grondig te onderzoeken. De EU zal steun blijven verlenen aan de universele ratificatie en daadwerkelijke uitvoering van het **Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing en het bijbehorende facultatieve protocol**. Als een van de mede-initiatiefnemers van de wereldwijde alliantie ter bestrijding van handel in marteltuigen, die gericht is op het beëindigen van de handel in goederen die worden gebruikt voor foltering en de doodstraf wereldwijd, en na de aanneming, in juni 2019, van de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN ter bestrijding van deze handel, blijft de EU inspanningen ondersteunen om gemeenschappelijke internationale normen op dit gebied vast te stellen.

15. De EU blijft alle staten oproepen tot het waarborgen van de goede werking van de **democratische instellingen, de eerbiediging van de rechtsstaat**, de beginselen van goed bestuur, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de bestrijding van straffeloosheid en ongelijkheid, zoals bevestigd in de conclusies van de Raad van oktober 2019 over democratie. Zij zal er bij de staten op aandringen om het recht op deelname aan openbare aangelegenheden, de vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging, onder meer voor mensenrechtenverdedigers en vreedzame demonstranten, en de vrijheid van mening en meningsuiting online en offline te handhaven, met bijzondere nadruk op de veiligheid van journalisten, bloggers en andere mediawerkers. De EU zal de situatie in Azerbeidzjan, Bahrein, Bangladesh, Belarus, Burundi, Cambodja, China, met inbegrip van Hongkong, het schiereiland de Krim, dat illegaal is geannexeerd door de Russische Federatie, de delen van Oost-Oekraïne die momenteel niet onder regeringscontrole staan, de Democratische Republiek Congo, Egypte, Eritrea, Iran, de Filipijnen, Sri Lanka, Myanmar, Nicaragua, Saudi-Arabië, de Russische Federatie, Tanzania, Tadzjikistan, Turkije, Venezuela, Vietnam en Zimbabwe, met ernstige bezorgdheid blijven volgen.
16. De EU blijft nauwlettend toezien op een versterkte overheidscontrole in de online-omgeving, die een ernstig risico vormt voor de **vrijheid van mening en van meningsuiting**, en steunt een sterkere internationale inzet om de vrijheid van meningsuiting te beschermen. Een van de grootste bedreigingen is de strafbaarstelling van online-kritiek op religie, de regering of andere overheidsinstellingen. De EU zal staten blijven herinneren aan hun verantwoordelijkheid het nationale en internationale recht inzake de mensenrechten na te leven en ervoor te zorgen dat de vrijheid van mening en van meningsuiting wordt geëerbiedigd. De EU zal democratische processen blijven beschermen tegen manipulatie door derde landen of particuliere belangen en er zo aan bijdragen hen vrij te maken van desinformatie of ongepaste inmenging.

17. De EU blijft zich krachtig **verzetten tegen alle vormen van discriminatie**, zoals discriminatie op grond van geslacht, ras, etnische of sociale afkomst, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, handicap, leeftijd, seksuele gerichtheid en genderidentiteit. De EU zal consequent en constructief samenwerken in het kader van de VN-mandaten die gericht zijn op de bestrijding van geweld en alle vormen van discriminatie en zal verdere werkzaamheden van de VN in dit verband ondersteunen. De EU blijft alle staten aansporen de **mensenrechten van leden van minderheden**, waaronder nationale, etnische, religieuze en taalkundige minderheden, te eerbiedigen, te beschermen en na te komen. De EU zal zich meer inzetten voor de bevordering en bescherming van de rechten van personen met een handicap, onder meer door te pleiten voor de universele ratificatie en daadwerkelijke uitvoering van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Zij zal deelnemen aan de VN-mechanismen en -debatten om gevolg te geven aan de Verklaring en het actieprogramma van Durban. De EU blijft zich inzetten voor de bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Zij zal vervolging, discriminatie en geweld tegen personen die tot religieuze minderheden en gemeenschappen behoren en misbruik van wetten tegen godslastering veroordelen, en tegelijkertijd het recht van personen verdedigen om hun godsdienst of overtuiging tot uitdrukking te brengen, van geloof of overtuiging te veranderen of er afstand van te doen. De EU blijft de nadruk leggen op de noodzaak dat geweld wordt voorkomen, dat daders ter verantwoording worden geroepen en dat slachtoffers worden gerehabiliteerd en schadeloos gesteld, terwijl tegelijkertijd de interreligieuze dialoog wordt bevorderd. Zij zal zich verzetten tegen alle vormen van aanzetten tot geweld, haat, en haatzaaiende uitlatingen, zowel online als offline, zonder het recht op vrijheid van meningsuiting tekort te doen. De EU zal de VN-Verklaring inzake de rechten van inheemse volken blijven uitdragen en zich actief inzetten in fora waar de rechten van inheemse volkeren worden besproken, onder meer in het kader van het internationaal decennium voor inheemse talen. De EU blijft haar bezorgdheid uitspreken over aanhoudende gevallen van schendingen en misbruik jegens personen die tot minderheden behoren, waaronder in Kameroen, Myanmar, Pakistan, de Russische Federatie en het schiereiland de Krim, dat illegaal is geannexeerd door de Russische Federatie, en de gebieden in Oost-Oekraïne die momenteel niet onder de controle van de regering staan. Zij blijft met ernstige bezorgdheid de situatie in Xinjiang volgen, met bijzondere aandacht voor het bestaan van een groot netwerk van politieke heropvoedingskampen en een grootschalig toezicht op Oeigoeren en andere minderheden. De EU zal blijven aandringen op eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting, culturele diversiteit en de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, niet in de laatste plaats in de Oeigoerse autonome regio Xinjiang en de Tibetaanse Autonome Regio.

18. **De EU blijft de bescherming en de uitoefening van de mensenrechten van alle kinderen**, met name die in kwetsbare situaties, **bevorderen**, met inachtneming van het kernbeginsel van het belang van het kind, overeenkomstig het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. Zij zal nauw samenwerken met de VN, in het bijzonder met de speciale vertegenwoordigers van de secretaris-generaal van de VN inzake kinderen in gewapende conflicten en inzake geweld tegen kinderen. In 2020 is het 20 jaar geleden dat het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten en het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie werden aangenomen. De EU zal derhalve ijveren voor hun ratificatie en zich er opnieuw toe verbinden om kinderen te beschermen tegen rekrutering en gebruik door strijdkrachten en gewapende groepen, en tegen alle vormen van uitbuiting en misbruik, met inbegrip van mensenhandel en seksuele uitbuiting. De EU blijft initiatieven, gericht op de uitoefening van **de rechten van het kind**, steunen door middel van een gezonde omgeving, het waarborgen van de universele toegang tot hoogwaardige diensten - waaronder onderwijs en gezondheidszorg - en het uitbannen van alle vormen van geweld tegen alle kinderen, met inbegrip van pesten en cyberpesten, en van schadelijke praktijken zoals kinderhuwelijken, huwelijken op jonge leeftijd en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking. De EU blijft ijveren voor een nultolerantiebeleid ten aanzien van kinderarbeid.
19. **Terrorisme** vormt een van de ernstigste bedreigingen voor de internationale vrede en veiligheid. De EU dringt er bij alle staten op aan dat hun reactie op terroristische misdrijven volledig strookt met het internationaal recht, met name het internationaal recht inzake mensenrechten, het internationaal humanitair recht en het internationaal vluchtelingenrecht. De EU blijft verwijzingen naar de mensenrechten en de internationale mensenrechten-wetgeving steunen bij de evaluatie van de uitvoering van de mondiale strategie voor terrorismebestrijding van de VN. De strijd tegen het terrorisme vereist dat de slachtoffers centraal staan en dat de rechten van slachtoffers van terrorisme worden beschermd en bevorderd.

20. De EU blijft alle staten oproepen zich te houden aan het **internationaal humanitair recht** en het internationaal recht inzake mensenrechten, ook in de cyberruimte, en volledige, tijdige en ongehinderde toegang tot het hele land te waarborgen zodat mensen in nood humanitaire hulp kan worden geboden en de humanitaire en medische hulpverleners doeltreffend beschermd worden. Zij zal in dit verband de situatie nauwlettend blijven volgen op het schiereiland de Krim dat door de Russische Federatie illegaal is geannexeerd en de delen van Oost-Oekraïne die momenteel niet onder regeringscontrole staan, Myanmar, de bezette Palestijnse gebieden waar Israël verplichtingen heeft krachtens het internationaal humanitair recht, Libië, Jemen, en Syrië waar in het licht van de militaire acties van de afgelopen twaalf maanden alle partijen verplicht zijn het internationaal humanitair recht te eerbiedigen en handhaven. De EU blijft oproepen tot ongehinderde toegang voor de mechanismen voor het toezicht op de mensenrechten in de van Georgië afgescheiden regio's Abchazië en Zuid-Ossetië, het schiereiland de Krim, dat illegaal is geannexeerd door de Russische Federatie en de gebieden van Oost-Oekraïne die momenteel niet onder de controle van de regering staan. De EU blijft steun verlenen aan het verzamelen van bewijsmateriaal en documentatie over alle schendingen van het internationaal humanitair recht en van schendingen van het internationaal recht inzake de mensenrechten, met name de systematische, wijdverbreide en grove schendingen en misbruiken van mensenrechten die kunnen gelden als genocide, misdrijven tegen de menselijkheid of oorlogsmisdrijven, met het oog op het onderzoeken en vervolgen van de verantwoordelijken. De EU blijft steun verlenen aan mechanismen zoals de door de VN gemandateerde onderzoekscommissie en internationale mechanismen, zoals de EU onlangs heeft gedaan in de gevallen van Burundi, de DVK, Myanmar, Syrië en Jemen, ter voorbereiding om degenen die ernstige misdrijven hebben gepleegd verantwoordelijk te kunnen stellen. De EU blijft het beginsel van de verantwoordelijkheid om te beschermen bevorderen in multilaterale fora.
21. De EU verdedigt de beginselen van de mensenrechten met betrekking tot **vluchtelingen, intern ontheemden en migranten**, met bijzondere aandacht voor kinderen, vrouwen en andere personen in kwetsbare situaties. De brede aanpak van de EU op het gebied van migratie zal zich blijven richten op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie, het ondersteunen van landen op het gebied van migratiebeheer, het ontwrichten van de bedrijfsmodellen van migrantensmokkelaars en mensenhandelaars, het beter beheren van de Europese buitengrenzen en het bieden van mogelijkheden voor legale migratiemogelijkheden, met volledige inachtneming van de nationale bevoegdheden. De EU blijft alle staten aansporen mensenhandel te voorkomen, de slachtoffers te beschermen en de daders effectief te vervolgen.

22. De EU zal zowel bij haar extern optreden als in haar intern beleid de uitvoering van de **leidende beginselen inzake bedrijfsleven en mensenrechten van de VN** blijven bevorderen, onder meer door middel van initiatieven inzake zorgvuldigheidseisen ten aanzien van de mensenrechten, de toegang tot rechtsmiddelen voor slachtoffers van misbruik door bedrijven, en steun aan verdedigers van de mensenrechten van inheemse volkeren. Zij zal de mogelijkheden onderzoeken om meer vaart te zetten achter de uitvoering van de leidende beginselen van de VN, inclusief een eventueel actieplan van de EU. De EU zal nauw toezien op de besprekingen over een juridisch bindend instrument inzake transnationale ondernemingen en andere ondernemingen met betrekking tot de mensenrechten. Verantwoord ondernemerschap is essentieel voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen.
-